

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum
2025-05-27Diarienummer
KS 2025/130

Remiss av betänkandet Etableringsboendelagen – Ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända (SOU 2025:35)

Förslag till beslut

Att godkänna remissvaret och översända detta till Arbetsmarknadsdepartementet

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 15 februari 2024 att tillkalla en särskild utredare för att föreslå ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända. Utredningen har fått i uppdrag av regeringen att föreslå ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända. Syftet är att öka kommunernas inflytande över mottagandet av nyanlända och skapa goda förutsättningar för ett likvärdigt, enhetligt och flexibelt mottagande i kommunerna. På så sätt menar regeringen att integrationen av nyanlända kan fungera bättre. Den nuvarande bosättningslagen med tillhörande förordningar ska upphöra att gälla och ersättas av lagen och förordningen om etableringsboende för vissa nyanlända (etableringsboendelagen och etableringsboendeförordningen). Ett flertal bestämmelser överförs från de nuvarande författningarna till de nya.

Den nya lagen med tillhörande förordning föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Bestämmelserna om anvisningsförfarandet och rätten till etableringsboende ska dock tillämpas först från och med den 1 januari 2027

Filipstads kommun är remissinstans.

Beslutsunderlag

Missiv

Remiss

Bakgrund

Sammanfattning av ställningstagande:

Filipstads kommun tillstyrker i huvudsak remissförslaget. Kommunen anser att ett mer styrt och förutsägbart system för bosättning av nyanlända stärker både rättssäkerheten för individen och möjligheten för kommuner att planera mottagandet på ett hållbart sätt. Förslaget ger tydligare ramar och mer långsiktighet i planeringen av mottagandet av nyanlända. Det är särskilt viktigt för små kommuner som Filipstad, där resurserna för akuta omställningar är begränsade.

Filipstads kommun föreslår att staten säkerställer tillräcklig **ekonomisk kompensation** till kommuner som tar emot nyanlända inom ramen för den nya lagen. Schablonersättningen som

följer individen bör minst vara i nivå med nuvarande ersättning för att säkerställa kommunernas ekonomiska kapacitet att klara av integration, vård, skola och arbete.

Filipstads kommun efterlyser också **tydligare riktlinjer** för hur hänsyn till socioekonomi, arbetsmarknad och utbildningsmöjligheter i små kommuner ska vägas in vid placering. Det framgår i remissen att integrationsperspektivet väger tyngst. För en fungerande integration behövs bostäder. Filipstads kommun är en kommun med tillgång till bostäder men med sämre förutsättningar till arbete och egen försörjning. Det finns en risk att det åter igen är kommuner med tillgång på bostäder som får ta ansvar över majoriteten av mottagandet. **Det är särskilt viktigt att det inte sker igen.**

I remissen framgår att en nyanländ som inte aktivt bidrar till sin etablering i arbets- och samhällslivet kan förlora sin rätt till etableringsboende. Anvisningskommunen får i vissa fall besluta att rätten till etableringsboende ska upphöra i förtid. Det gäller om en nyanländ som fyllt 20 år utan godtagbara skäl inte är anvisad till etableringsprogrammet, jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar, eller har fått sin anvisning till något av dessa program återkallad. Filipstads kommun ser en risk i att nyanlända som förlorar sin rätt till etableringsboende ändå blir kvar i kommunerna och att kommunerna tvingas bevilja ekonomiskt bistånd.

Filipstads kommun har en viss oro gällande nyanlända som Arbetsförmedlingen bedömer inte har möjlighet att komma i sysselsättning. Hur säkerställs det att nyanlända som, efter kartläggning, inte bedöms kunna gå ut i sysselsättning, inte anvisas till ett fåtal kommuner? Filipstads kommun har tidigare tagit emot många nyanlända som inte har bedömts stå till arbetsmarknadens förfogande.

Som angivet tidigare ställer sig Filipstads kommun i stora delar positiv till förslagen i remissen. Det finns viss oro och vissa farhågor som anges ovan. Det behövs dock en mer kravbaserad integrationspolitik och ett ökat ansvar från nyanlända själva att komma i egen försörjning.

Åsa Andersson
Förvaltningschef

Hannes Fellsman
Kommundirektör

Beslutet skickas till

Remissvaren ska ha kommit in till Arbetsmarknadsdepartementet senast den 4 augusti 2025. Svaren bör lämnas per e-post till a.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till a.iu@regeringskansliet.se. Ange diarienummer A2025/00455 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument